

S I S T E R U N D E

tirsdag, 26. sept. 1944.

FREDSBEVÆLSKAP.

En hører så ofte hva det skal skje når "freden kommer". Da skal det spises meget og godt, da skal det kjøpes kler, da skal tyskerne sparkes ut adskillig fortere enn de kom inn, da skal nasistene få sin bakunst o.s.v. Det er ikke å undre seg over at disse tanker fyller oss. Men det er ikke så enkelt. Kampen for å vinne freden kan kanskje bli like hård og vanskelig som kampen for å vinne krigen. I den kampen er det ikke den rå brutale kraft, som verden synes å være så rik på, som teller. Her kreves det andre egenskaper. I krig er fanatismen verdifull. Og vi har pleiet denne egenskapen under krigen. Det kan ikke nektes at den fanatiske, hatfulle og intolerante er en god soldat, og han trenger vi under krigen. Med Gestapo og landsforedere med hele maktapparatet i sin hånd har disse egenskaper utfoldet seg helt naturlig og vi har lite gjort for å motarbeide dem. Nøktternhet og toleranse har ligget i dvale, men disse egenskaper kan vi ikke og skal vi ikke la sove når det skal kjempes om freden. Hellig vrede er berettiget og tiltalende, men kan ta natten fra en, fordi den dreper avnen til ronnelig menneskelig bedømmelse. Det er nødvendig med en omstilling i vårt eget sinn. En slik omstilling betyr ikke at en blir "realpolitiker" i ordets slette betydning. Det betyr heller ikke at en lar krigsforbrytere og landsforredere løpe. De skal ubønnhørlig stå til regnskap for hva de har forbrutt. Og det betyr ikke at en er villig til å gi fienden en fred som skaper vilkår for ny krig og nye ulykker. Men det er nødvendig å finne tilbake til et menneskelig syn på egen og medmenneskers lykke, til å se på tingene med større nøktternhet enn vi har vært vant til i de lange og tunge krigsårene. Da er vi beredt til å vende tilbake til normalt liv, og da kan vi vinne freden.

Advarsel til studentene. I afterposten for fredag 22. sept. blir det gjort et klart forsøk på å få studenter til å melde seg til eksamen ved Universitetet. En kan bare melde seg til den konsulariske rektor Hoel og angi tidspunktet når en ønsker å avlegge eksamen og så vil Hoel ordne det på beste måte. Det er selvsagt ingen av Universitetets lærere, bortsett fra nasisten som leder i en slik eksamen, og det er klart at ingen studenter må melde seg.

Til knottprodusentene.

Drivstoffsituasjonen for okkupasjonsmakten har i landet er nå ytterst prekær. Tilførselen av drivstoff utenfra stopper opp, og de tyske leire av bensin og olje innen landet er blitt sterkt minsket av de mange vellykkete sabotasjehandlingar. I begynnelsen av denne måned rekvirerte okkupasjonsmakten 165,000 hl. generatorknott. Den har i disse dager forlangt ytterligere 650,000 hl.! Dessuten skal Vinmonopolets lagre av sprit, ca. 850,000 l. pluss en overveidende del av den løpende spritproduksjon konserveres og brukes til motorbrensel. På bakgrunn av dette må en lese kunngjøring fra Landbruksdepartementet av 25. aug. om å åpne adgang for flere til å begynne framstilling av generatorknott. - Det må være klart for enhver at drivstoffene er av avgjørende militær betydning for tyskerne. De knottfabrikker som i sin tid ble anlagt for å tilfredsstille vesentlig norske behov, må nå være klar over sin endrede situasjon. Det er enhver produsent og forhandlers plikt å sabotere tyske leveringer i størst mulig utstrekning, og på den annen side søke for at transporten av matvarer, brensel etc. til den norske befolkning kan fortsette. -

Nystartning av knottfabrikker, eller utvidelse av produksjonen på de fabrikkene som er igang, er forbudt! De som bryter denne parole vil i nær framtid få et alvorlig oppgjør med norske myndigheter.

Angiverne. Politibetjent Tjørn som ble skutt forleden var en rå og brutal kar, utpreget sadist som "fikk fangene til å snakke" ved misshandlinger. Han var dessuten farlig. - Publikum har vise slik disiplin at de øyeblikkelig fjerner seg fra stedet når en angiver er likvidert, for å hindre at de blir pårepet som vitner. De bør også gjøre det i egen interesse for ikke å bli tatt som gissler.

Om morgenen 25. ds. ble statspoliti Mathisen skutt i Tassenveien.

lynetene fra London mandag, 25. sept. kl. 18.30

Vestfronten. Det raser fremdeles voldsomme kamper i Arnheim-distriktet. Soldater fra den 2. am. armé har satt over den nordlige delen av nedre Rhinen og sluttet opp om de flybårne styrker i Arnheim. Bekket av mørket satte briterne over elven med forsterkninger. Det meldes om svakere tysk motstand i Arnheim. Tyske styrker mellom Arnheim og Nijmegen er splittet i to. Britiske styrker har gått over den tyske grense på to nye steder. Byene Beek og Kleve er inntatt. Korridor mellom Eindhoven og Nijmegen er utvidet og er på sine steder 40 km. bred. Tyskerne er drevet tilbake 5 - 8 km. øst for korridoren, der briterne har brutt inn ved Beek. Amerikernes 1. armé beskytter nå 24 km. kanoner tyske nål 30 km. fra Rhinen. Amerikanerne har hatt ny framgang sør for Aachen. Den 3. am. armé sørøst for Nancy har hatt ny framgang og står 8 km. forbi Baccarat. De franske innlandsstyrker har også hatt framgang i dette distrikt. Tyskerne satte igår igang et motangrep her med 30 tanks hvorav 21 ble ødelagt. Over 1200 tunge am. bombefly angrep idag skiftetokter, militære mål og industrial i Frankfurt, Koblenz og Ludwigshafen.

Den allierte øverstkommanderende talte idag i engelsk kringkasting til de ca. 12 mill. utenlandske arbeidere i Tyskland og sa at tiden nu var inne for dem til å gå til aktiv kamp. Planene var fullt ferdig utarbeidet, og de ba de allierte om å hjelpe de utenlandske arbeidere i Tyskland, vet hva de har å gjøre, og enhver vil få beskjed om sin oppgave.

Østfronten. Praktisk talt hele Estland er rensert for tyskere. Restene av de tyske divisjoner har trukket seg tilbake til øyene Dagö og Ösel. Som før nedfelt ligger her den russiske Østersjøflåten utenfor og hindrer evakuering sjøveien. I Latvia er tyskerne presset sammen i et trangt område ved Riga. Det pågår voldsomme kamper langs grensen mellom Litauen og Øst-Preussen.

Italia. 5. armé fortsatte igår framrykningen gjennom den raserte Gotherlinjen og har nådd steder 19 km. fra riksveien mellom Bologna og Rimini. I en frontmelding heter det at festsningsverkene fra Firenze til Adriaterhavet er ødelagt. De allierte styrker har tatt over 10.000 fanger i Gotherlinjen. Tropper fra 8. armé har avskåret jernbanen mellom Bologna og Rimini. Fronten nord for Rimini går nå langs Rubicon.

Det fjerne Østen. Japanerne er blitt nødt til å evakuere hele sin flåte fra Filipinene. Det japanske luftvåpen på Filipinene er fullstendig lamslått.

Norgesnytt. Ved en aksjon mot et bensinlager på Hønefosskanten løste sabotørene sin vanskelige oppgave med særlig eleganse. 6 mann fra Wehrmacht var forlagt ved tankene. 2 og 2 gikk vakt sammen - innenfor et høyt gjerdet som omgav lageret. Da en av soldatene skulde hente avløsning ble han lydløst overmannet og i en fart avkledd. En av sabotørene gikk deretter i tysk uniform inn i vaktstuen og "holdt opp" de fire der inne før de kom seg av overaskelsen. De fire ble også avkledd og sabotørene gikk deretter i lånte uniformer ut for å "avløse" siste mann. En forbi-passerende kunde deretter konstatere at tyske soldater ødela lageret. Resultatet var 26.000 liter bensin ødelagt og 6 tyske uniformer kapret. Det sies å skulde ha vært et muntert syn å se den engang uovervinnelige Wehrmacht skjelvende i underbuksene. Tyskerne var forøvrig også meget mer rasende over at tyske soldater hadde måttet opptre i underbuksene enn de var over selve sabotasjehandlingen.

Vår nye "professor" i journalistikk og pressevidenskap Eivind Mohle reiste for en tid siden på tyttebærtur sammen med sin kone. Samtidig med avreisen postet han sin utmeldelse av NS. "Professoren" fant det hensiktsmessig og fortsatte tyttebærplukkingen i Sverige.

Natt til lørdag ble en oljetransformator på Minnesund (som bl.a. skaffet strøm til Raufoss fabrikk) samt fem ledningsmaster på samme linje sprengt i luften. Resultatet var total mørklegning av Toten og Hurudalen.

Samme natt ble det foretatt "tyveri" av ytterligere 1200 kg. sprengstoff på Hønefosskanten. Det stedelige politi meldte at man hadde mistanke til en bil, hvis signalement gikk ut øyeblikkelig. Bl.a. ble det etablert vakt ved Sandvika. Dit kom bilen kjørende, men vaktens greide ikke å stoppe bilen, som kjørte tvers igjennom sperrinsen.